

PLO viðurkent

Í október 1974 viðurkendi ST Palestínsku fræslisfylkingina PLO, sum einasta lögliga umboð fyrri palestínska fólkið. 120 lond atkvæddu fyrri, meðan vestanveldini og USA atkvæddu imóti

Palestínarar kunnu eftir -48 býttast upp í 4 bólkar:

1. Flóttafólk, sum ikki kundi venda heimaftur og blivu skrásett undir ST og fáa hjálp frá ST-stovnum UNWRA.
2. Palestínarar í útleig — undir útbúgving — ikki skrásettir undir ST.
3. Palestínarar, sum vóru verandi í Gaza og á Vestara árabakka og tí ikki flóttafólk.
4. Palestínarar í Ísrael — síðani -48 ein minniluti, í dag uml. 17% av íbúgvunum.

Mótstøðan fer at næla

Eftir lagnu palestínaranna, sum allar heimurin hevur verið við til at skapt, fóru teir at skipa sína mótstøðu.

Tað var serstakliga millum lesandi palestínarar í Beirut í Cairo, at tankin, um skipan av mótstøðuni í partiskriggi, kom fram. Sum úrslit av hesum, var Arab Nationalist Movement (ANM) stovnað.

Hóast vánaligan, stuðul frá teimum arabisku londum í 48-krignum, so var ein vón hjá palestínarum, at tey arabisku londini samlaði, kundu taka Palestina aftur. Serstakliga var stórt álit á Egyptalandi við Gamal Abdul Nasser sum leiðara.

Men millum palestínarar var eisini tankin um, at taka stríðið í egnar hendur frammi.

Hendan hugsanin var í ANM, ferd fram av palestínarum við George Habbash á odda. Í loyndum arbeiði Al Fatah við Yassir Arafat, fyrri at palestínarar sjálvir skuldu taka stríðið upp.

Júst hesin politikkur samsvaraði ikki ætlanini hjá teimum arabisku leiðarum. Serstakliga Nasser vildi hava eftirlit við og styra gongdini í Palestina-spurninginum.

Fyrsti PLO-atsóknin

A arabiska toppfundinum jan. 1964 var PLO stovnað, sum amboð hjá teimum arabisku londum, sum ikki høvdu sum høvuðsmál at frígera Palestina, men meiri var ein meinbogi fyrri tí palestínska fræslisstríðnum.

Tær palestínsku atsókn-

irnar á Ísrael, fingi ikki undirtøku frá teimum arabisku leiðarum, tvørturimóti. Fyrsta skipaða atsóknin í jan. 1965 var ikki fullfærd, orsakað av, at jordanskar herdeildir steðgaðu Al Fatah partisanum á veg inn í Ísrael.

Arabiskur ósigur

Ætlanin hjá Hussein, kongi í Jordan, um samskipan av teimum arabisku londum áðrenn uppgærdina við Ísrael, gjørdist ongantið veruleiki. Í 1967 brast kriggið á, eftir at ófriðarligt hevði verið við markið til Ísrael og tær trý arabisku londini: Sýria, Jordan og Egyptaland.

Tá trygdarráðið í ST fekk vápna-hvild í lag millum partarnar, hevði kriggið vart í 6 dagar. Ísrael hevði tá økt sitt landumráðið við 67.000 km². Sinai-hálvøyggin, Golanheggjarnir og Vestari Jordanaárbakki vóru hertikin. Hetta tókst at vera svarið uppá spurningin hjá zionistunum: «Hvussu skulu vit fáa 10 mill. jodar inn í eitt land, sum telur 25.000 km²».

Við tí arabiska ósigrinum enn einaferð í krignum imóti Ísrael, var øll vón hjá palestínarum, um at fáa Palestina aftur við hjálp frá teimum arabisku stýrunum, burtur. Tíðin eftir 6-daga kriggið kom at visa at palestínarar noyddust at taka stríðið í egnar hendur.

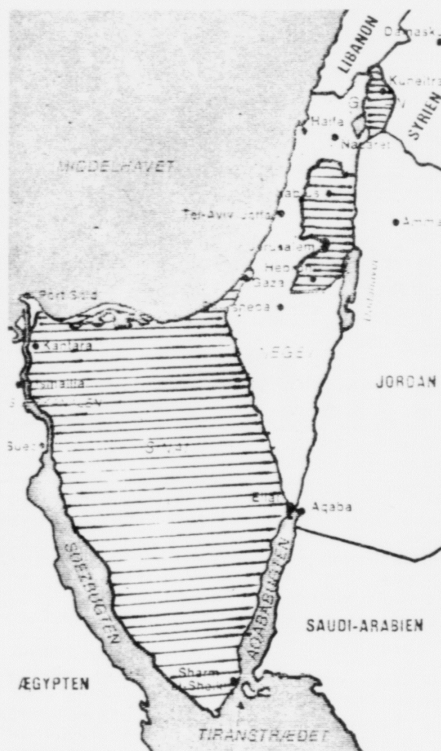
Partiskriggið skipast

Eftir kriggið í 1967 henda stórar broytingar í PLO. Leiðarin, sum tær arabisku londini høvdu sett, var frákyrður og í 1969 hevði Al Fatah fingið leiðsluna og Yassir Arafat gjørdist leiðari í PLO.

Palestínskir partisanar høvdu eftir 67-kriggið tilhaldsstað í Jordan, haðani teir framdu atsóknir móti hernaðarmálum í Ísrael.

Meira enn helmingurin av íbúgvunum í Jordan eru palestínarar. Tvístøða Hussein kongs, figgarliga tengdur at USA og hinvegin talsmaður fyrri PLO, viðfærdi eina ógreiða støðutakan til palestínska fræslisstríðið.

Palestínarar vóru nú heilt greiðir yvir sína støðu og ein miðvis politisk skulning og venj-

Dimma umráðið á kortinum visir Ísrael eftir vánahvøldina í 1949. Legg til merkis, hvussu stór landaøki Ísrael hevur lagt afturat, samanborið við tað umráðið, sum ST hevði ætlað til ein jødiskan stát.

Aftur í 1967 legði Ísrael nýggj landaøki innundir seg. Her var talan um Golanheggjarnar, Vestara-Jordanaárbakka og Sinaihálvøyna og Gaza. Hesi økini eru strikaði á kortinum

ing av partisanum, fedayin, fór fram, bæði í flóttarlegunum og í Palestina. Í sama tíðarskeiði royndi ST at fáa endaligan «frið» í Miðeystri.

Rogersætlanin

Í juni 1970 legði amerikanski uttanríkisráðharrin William Rogers

fram eina friðarætlan fyrri Miðeystur, tann sonevnda Rogers-ætlanin. PLO heitti á ikki arabisku londini um ikki at góðtaka ætlanina, tí hon var grundað á ta nógva umrøddu ST-samtyktina 242 frá november 1967. Henda samtykt nevnir bert palestínarar sum flóttarfolk og sigur onki

um rættin hjá palestínarum til eina sjálvstøðuga tjóð.

Svarti september

At stuðul Hussein kongs til PLO, var ein stokkurtur hiti, gjørdist greitt í september 1970, tá jordanski herurin framdi eitt satt blóðbað móti palestínsku flóttarlegunum við jordanska høvuðsstaðin Amman. Umleið 20.000 fótu liv ella vóru særð eftir bert 14 døgum.

Palestínsku partisanarnir vóru tveittir út úr Jordan og fluttu síðani til Suður-Libanon við lúsetninginum um ikki at lita á tær arabisku stýrini.

PLO vrakar Camp David

Eftir 6-daga kriggið kundi Ísrael nýta alla Sinai-hálvøyna til samráðingar-grundarlag í friðartingunum við Egyptaland. Harafturimóti stóð Egyptaland við vánaligum kortum, búskaparliga støðan var ngov versnað eftir ósigrarnar í krignum móti Ísrael. Fyri at bota um hesa søðu, noyddist Egyptaland at venda sær móti USA.

Í 1978 var sonevnda Camp-David friðaravtalan undirskrivað av Egypta-

landi, Ísrael og USA. PLO, samanvið flestu arabisku londum, vistu aftur Camp-David avtaluna, sum grundarlag fyrri eini loysn á palestínaspurninginum. Her var bert talan um, at Egyptaland og Ísrael høvdu gjørt eina sínámillum friðaravtalu.

Vert er at leggja dent á, at sjálvt um avtalan nevnir palestínararnar, so hava Egyptaland og Ísrael ongan rætt til at avgera framtíð palestínaranna. Bert PLO kann umboða palestínararnar í royndunum at vinna fram til eina endaliga loysn á palestínaspurninginum.

Fræslisstríð er ikki terrorisma

Hóast PLO nú er ríkið út úr Suður-Libanon, so kann stríð palestínaranna ikki kovast, tí stríðið vil halda fram á øllum teimum økjum, sum zionistiska hervaldið fevnir um.

Palestínsku atsóknirnar móti israelskum málum, hava til endamáls at beina fyrri zionistisku kúganini av palestínarum og kunnu tiskil ikki skýrast terrorisma, men hava somu eyðkenni sum fræslisstríð í øðrum londum.

Greinarøðan um palestínaspurningin heldur fram í dag. Tær, ið skriva, eru: Leif Olsen, Jógvan A. Joensen og Øssur Wintherg. Greinarøðin er í blaðnum hvønn hósdeg.

Fyrri partur av søguliga yvirlitinum var prentaður í Sosialinum hósdagin 6/1—83

Flóttarfolkalegan Balata uttanfyri Nablus á tí hersetta Vestara-Jordanaárbakkanum. Í dag búgva millum 8—10.000 palestínarar í hesi leguni